

Finansdepartementet
Postboks 8008 Dep
0030 OSLO

VÅR REFERANSE
20/3847

DERES REFERANSE

DATO
25.03.2020

Tilråding om systemviktige foretak

Etter forskrift 22. august 2014 nr. 1097 om kapitalkrav og nasjonal tilpasning av CRR/CRD IV (CRR/CRD IV-forskriften) § 31, skal Finanstilsynet hvert år, innen utgangen av første kvartal, gi råd til Finansdepartementet om hvilke foretak som bør anses som systemviktige i Norge. Etter forskriftsendringer som trådte i kraft 31. desember 2019, skal Finanstilsynet også gi råd om systemviktige foretak skal oppfylle et særskilt bufferkrav på 1 eller 2 prosent, jf. CRR/CRD IV-forskriften § 30, jf. finansforetaksloven § 14-3 (3). Forskriftens kriterier angir hvilket særskilt bufferkrav hvert systemviktig foretak skal ha. I det følgende identifiseres systemviktige foretak etter forskriftskravene.

Systemviktige foretak basert på hovedkriteriene i forskriften

Vurderingen av systemviktighet skal etter forskriften ta utgangspunkt i foretakenes forvaltningskapital som andel av Fastlands-Norges BNP og foretakenes utlån til publikum i Norge som andel av samlede utlån til publikum i Norge.

Foretak som oppfyller minst ett av følgende kriterier, skal etter forskriften anses som systemviktige i Norge og ha et særskilt bufferkrav på 1 prosent:

- a. foretak som ved utgangen av det foregående år hadde forvaltningskapital som utgjorde mer enn 10 prosent av Fastlands-Norges BNP
- b. foretak som ved utgangen av foregående år hadde utlån til publikum i Norge som utgjorde mer enn 5 prosent av samlede utlån til publikum i Norge

Foretak som oppfyller minst ett av følgende kriterier, skal etter forskriften anses som systemviktige i Norge og ha et særskilt bufferkrav på 2 prosent:

- a. foretak som ved utgangen av det foregående år hadde forvaltningskapital som utgjorde mer enn 20 prosent av Fastlands-Norges BNP
- b. foretak som ved utgangen av foregående år hadde utlån til publikum i Norge som utgjorde mer enn 10 prosent av samlede utlån til publikum i Norge

Beregningen av indikatorene er basert på foretakenes konsernregnskap per 31. desember 2019 tillagt utlån i de deleide kredittforetakene som utsteder obligasjoner med fortrinnsrett som ikke inngår i konsernregnskapet¹.

¹ Eierandeler under 50 prosent, innregnet forholdsmessig ut ifra eierandeler i foretakene per utgangen av 2019

Siden tilrådingen i 2019 er store porteføljer av boliglån overført fra Nordea Bank ABs filial i Norge til Nordea Eiendomskreditt AS. Dette gir tydelige utslag i beregningene, men overføringene er ikke store nok til at Nordea Eiendomskreditt AS møter kriteriene for å klassifiseres som et systemviktig foretak.

De to indikatorene beskrives nærmere under.

Forvaltningskapital som andel av Fastlands-Norges BNP

I tabell 1 vises forvaltningskapital i de største norske bankene og kredittforetakene (ingen finansieringsforetak er av en størrelse som er nær grensene for forvaltningskapital og utlån). Siden andelen beregnes på konsolidert nivå, vil norske foretaks aktivitet i utlandet inngå i forvaltningskapitalen.

Basert på denne indikatoren, oppfyller DNB Bank ASA og Kommunalbanken AS kriteriet for systemviktige foretak i Norge. Etter forskriftens § 30 skal DNB Bank ASA ha et særskilt bufferkrav på 2 prosent, mens Kommunalbanken AS skal ha et særskilt bufferkrav på 1 prosent.

Tabell 1: Norske foretak (konsern) med forvaltningskapital som utgjør mer enn 5 prosent av fastlands-BNP, nominelle verdier i mrd. NOK per 31. desember 2019

	Forvaltningskapital	Andel av fastlands-BNP	Endring i andel fra 2018 (prosentpoeng)
DNB Bank ASA	2471	81,30 %	0,00
Kommunalbanken AS	459	15,09 %	-0,65
Sparebank 1 SR-bank	263	8,64 %	-0,08
Nordea Eiendomskreditt AS	253	8,31 %	4,17
Sparebank 1 SMN	218	7,18 %	-0,44
Sparebanken Vest	197	6,49 %	-0,16
Sparebank 1 Østlandet	188	6,19 %	0,12
Santander Consumer Bank AS	181	5,95 %	-0,10
Sparebank 1 Nord-Norge	156	5,13 %	-0,22

Utlån til publikum i Norge som andel av samlede utlån til publikum i Norge

I beregningen av markedsandel inngår utlån til publikum fra samtlige banker, kredittforetak og finansieringsforetak, inkludert filialer av utenlandske foretak, i nevneren.

Også basert på denne indikatoren, anses DNB Bank og Kommunalbanken som systemviktige foretak i Norge. DNB Bank og Kommunalbanken møter kriteriene for å ha et særskilt bufferkrav på henholdsvis 2 og 1 prosent.

Tabell 2: Norske foretak (konsern) med markedsandeler for utlån til publikum over 2 prosent, nominelle verdier i mrd. NOK per 31. desember 2019

	Utlån	Markedsandel	Endring i andel fra 2018 (prosentpoeng)
DNB Bank ASA	1276	25,12 %	-2,05
Kommunalbanken AS	273	5,38 %	-0,35
Nordea Eiendomskreditt AS	246	4,84 %	2,36
Sparebank 1 SR-bank	206	4,05 %	-0,49
Sparebanken Vest	170	3,34 %	-0,21
Sparebank 1 SMN	166	3,27 %	-0,08
Sparebank 1 Østlandet	149	2,93 %	0,05
Sparebank 1 Nord-Norge	120	2,37 %	0,01
Sparebanken Sør	106	2,10 %	-0,19

Utenlandske filialer

To filialer av utenlandske banker, Nordea Bank Abp og Danske Bank A/S, oppfyller også begge kriteriene i forskriften. Nordeas filial har forvaltningskapital som utgjør mer enn 20 prosent av Fastlands-BNP, mens forvaltningskapitalen til Danske Banks filial utgjør mer enn 10 prosent av Fastlands-BNP. Foretakenes markedsandeler for utlån til publikum overstiger henholdsvis 10 og 5 prosent av totale utlån. Handelsbanken har over 5 prosent markedsandel for utlån til publikum, men lavere forvaltningskapital enn 10 prosent av Fastlands-Norges BNP. Siden dette er filialer av utenlandske banker, vil de ikke bli ansett som systemviktige etter forskriften.

Andre kriterier

Finanstilsynet skal etter forskriftens § 31 også basere sitt råd på en vurdering av blant annet foretakets størrelse, foretakets omfang av virksomhet i Norge og i andre land, foretakets kompleksitet, foretakets rolle i den finansielle infrastrukturen og hvilken grad foretaket er sammenvevet med resten av det finansielle systemet. Finanstilsynet har valgt å se hen til anbefalinger fra Den europeiske banktilsynsmyndighet (EBA) om identifisering av nasjonalt systemviktige foretak².

EBA's anbefalinger omfatter kvantitative kriterier som kan suppleres med skjønnsmessige vurderinger for institusjoner som ikke anses systemviktige etter den kvantitative analysen. EBA anbefaler at den skjønnsmessige vurderingen gjøres ved hjelp av enkeltscore på de kvantitative kriteriene eller ved bruk av 49 valgfrie kvalitative og kvantitative indikatorer. Begge de norske forskriftsindikatorerne er blant disse. I den kvantitative analysen beregnes en score for hver institusjon basert på følgende kriterier:

² <https://www.eba.europa.eu/documents/10180/930752/EBA-GL-2014-10+%28Guidelines+on+O-SIIs+Assessment%29.pdf/964fa8c7-6f7c-431a-8c34-82d42d112d91>

Kriterier	Indikatorer	Vekt
Størrelse	Forvaltningskapital	25 %
Betydning	Verdi av innlandske betalingstransaksjoner	8,33 %
	Innskudd til private innskytere i EU	8,33 %
	Lån til private låntakere i EU	8,33 %
Kompleksitet	Verdi av OTC-derivater	8,33 %
	Grensekryssende forpliktelser	8,33 %
	Grensekryssende fordringer	8,33 %
Sammenkobling	Forpliktelser innen finansmarkedet	8,33 %
	Eiendeler innen finansmarkedet	8,33 %
	Utestående gjeldsinstrumenter	8,33 %

For hver indikator beregnes en verdi som representerer institusjonens andel, uttrykt i basispunkter. Disse indikatorverdiene vektes så sammen til en score per kriterium og deretter en totalscore. Foretak som får totalscore på 350 eller høyere, skal automatisk anses som systemviktige. Nasjonale myndigheter kan øke eller senke denne grensen som tilpasning til nasjonale forhold. Anbefalingen åpner også for å identifisere systemviktige foretak basert på skjønn. Laveste tillatte score for et foretak utpekt som systemviktig, er i anbefalingen satt til 4,5.

Datamessige utfordringer ved EBAs metodikk er forklart i vedlegg til Finanstilsynets råd i 2015.

Tabell 3: Norske foretak (konsern) med totalscore over 100 ved bruk av EBAs metodikk per 31. desember 2019

	Totalscore	Størrelse	Betydning	Kompl-eksitet	Sammenkobling
DNB Bank ASA	4210	3312	2755	5567	5206
Kommunalbanken AS	501	608	178	508	708
Sparebank 1 SR-bank	296	362	244	181	396
Sparebank 1 SMN	250	303	229	111	356
Santander Consumer Bank AS	240	240	162	294	262
Sparebank 1 Østlandet	206	255	187	88	293
Sparebanken Vest	189	268	189	49	249
Sparebank 1 Nord-Norge	163	208	142	79	223
Nordea Eiendoms kreditt AS	157	335	147	10	135
Sparebanken Sør	126	172	138	25	171

I tabell 3 vises indikatorene for norske foretak med totalscore over 100 ved bruk av EBAs metodikk per 31. desember 2019. DNB Bank ASA og Kommunalbanken AS har en totalscore over 350.

Samlet vurdering og råd

Basert på kriteriene i CRR/CRD IV-forskriften og tilleggsvurderinger basert på EBAs anbefalinger, tilrår Finanstilsynet at DNB Bank ASA og Kommunalbanken AS fortsatt anses som systemviktige foretak. Finanstilsynet tilrår at DNB Bank ASA skal ha særskilt bufferkrav på 2 prosent og at Kommunalbanken AS skal ha særskilt bufferkrav på 1 prosent. Når det gjelder DNB, påpekes det at selv om vurderingen av systemviktighet er gjort på grunnlag av virksomheten til DNB Bank ASA, skal bufferkravet også oppfylles av DNB ASA.

For Finanstilsynet

Ann Viljugrein
direktør for bank- og forsikringstilsyn

Bjørn Andersen
seksjonssjef

Dokumentet er godkjent elektronisk og har derfor ikke håndskrevne signaturer.